

K padesátým narozeninám

univ. prof. E. HOLASE, CSc.

19. květen 1967 byl dnem sice ještě mladého, ale přece již osobně i pracovní závažného jubilea: padesátin mimořádného profesora dr. Emila Holase, CSc., vedoucího katedry psychologie na Filosofické fakultě Palackého university v Olomouci.

Profesor Holas se narodil ve Skalicích u Frýdku v prosté dělnické rodině. Jeho cesta ke vzdělání nebyla nijak snadná. Po maturitě na reálném gymnasiu v Místku začal v r. 1937 studovat na Filosofické fakultě UK v Praze. Jeho studium bylo v r. 1939 přerušeno listopadovými událostmi, kterých se sám aktivně účastnil. Následovala tři léta ztrávená v koncentračním táboře Sachsenhausen — Oranienburg, další tři léta vyplněná ubíjející prací protektorátního pomocného dělníka a teprve rok 1945 znamenal možnost návratu na vysokou školu. Nebyl to však již návrat studenta hledajícího teprve své občanské i pracovní perspektivy, ale návrat zralého člověka, který svou prací ve straně zaujal své místo ve veřejném životě a po roce studia na vysoké škole se stal středoškolským profesorem.

I když profesor Holas vystudoval latinu a francouzštinu, jeho zájem se již na vysoké škole zaměřoval na filosofické disciplíny, zejména na psychologii a estetiku. Na problematiku estetických citů orientoval i svou disertační práci, na jejímž základě dosáhl v r. 1950 doktorát filosofie. Kratší dobu působil jako profesor psychologie na Pedagogickom gymnasiu v Ostravě a v r. 1952 přešel na Palackého university v Olomouci. Zde se stal vedoucím psychologického ústavu při katedře pedagogiky a psychologie.

Za svůj první a hlavní úkol pokládal — a do dneška pokládá — svědomitou a náročnou výuku studentů. To ho vedlo k vypracování dvou verzí skript z obecné psychologie, která v tehdejší době, při nedostatku moderněji orientované studijní literatury, byla cenným zdrojem informací o zá-

kladních poznatků v oboru fyziologie v. n. č. v Pavlovově pojetí a pokusem o jejich aplikaci na psychologii. Přes všechny výhrady, které k těmto pracím dnes sám autor má, byla skripta skutečných přínosem pro výuku psychologie, o čemž nejlépe svědčila intenzita i extenzita jejich praktických používání.

Kromě pedagogické práce převzal profesor Holas postupně řadu úkolů vědeckého, organizačního i veřejně-politického rázu. Rok po svém jmenování docentem (v r. 1956) se ujal vedení samostatné katedry psychologie, kterou po materiální i personální stránce od základů budoval a stále dobudovává. Jeho práce se však nemezovala jen na rámec katedry. V letech 1958–1963 měl řadu závažných funkcí fakultních i stranických: byl členem ZV KSČ a posléze předsedou stranické organizace; pracoval jako proděkan FF pro pedagogickou činnost a v letech 1958–1961 jako děkan. V Československé psychologické společnosti působil nejprve jako člen ÚV, později jako předseda pedagogické sekce a konečně – až do nedávné doby – jako předseda celé Společnosti.

Těžiště rozvoje psychologické práce spatřoval profesor Holas v rozvinutí výzkumu, dále v navazování četných pracovních kontaktů mezi psychologickými pracovníky a ve výchově mladých odborníků. Těmito hledisky se řídila nejen vlastní práce profesora Holase, ale i jeho práce ve vedoucích funkcích. Na své katedře rozpracoval výzkum problematiky myšlení, ve kterém usiluje o týmovou spolupráci jak

mezi členy katedry, tak i mezi dalšími pracovišti, proto je tento výzkum zařazen do státního plánu výzkumu. Jako redaktor – dříve Sborníků VSP, nyní Act Universitatis Palackianae – usiluje o to, aby výsledky nejen jeho vlastní práce, ale i dalších členů týmu byly publikovány a diskutovány. Ke stejnému cíli vedlo uspořádání celostátní konference o výzkumu myšlení v Olomouci.

V současné době vytváří profesor Holas podmínky pro rozvinutí práce v Kabinetu pedagogické psychologie, který byl založen při katedře psychologie na UP. V práci Kabinetu vidí možnost spojení teoretického studia a laboratorního experimentu v okruhu problematiky intelektu s výzkumem v terénu a s aplikací výsledků ve školské praxi.

Celoživotní zájem o výchovu a výuku mladé generace vyústil u prof. Holase ve snahu připravovat na Palackého universitě vlastní studenty psychologie. Toto jeho úsilí – díky potřebě psychologů v průmyslu v Severomoravském kraji – vedlo k cíli.

Lze tedy bez nadsázky konstatovat, že padesátiny zastihly profesora Holase v plné práci, a to nikoliv v práci shrnující, bilanční, ale v práci úspěšně navazující na základy, které už byly položeny, a to jak ve vlastním výzkumu, tak v budování pracoviště i v zajišťování výuky psychologů.

Profesoru Holasovi do dalších let přejeme, aby se mohl ve zdraví a osobní pohodě věnovat se stejným tvořivým zaujetím jako dosud své práci, která ho těší.